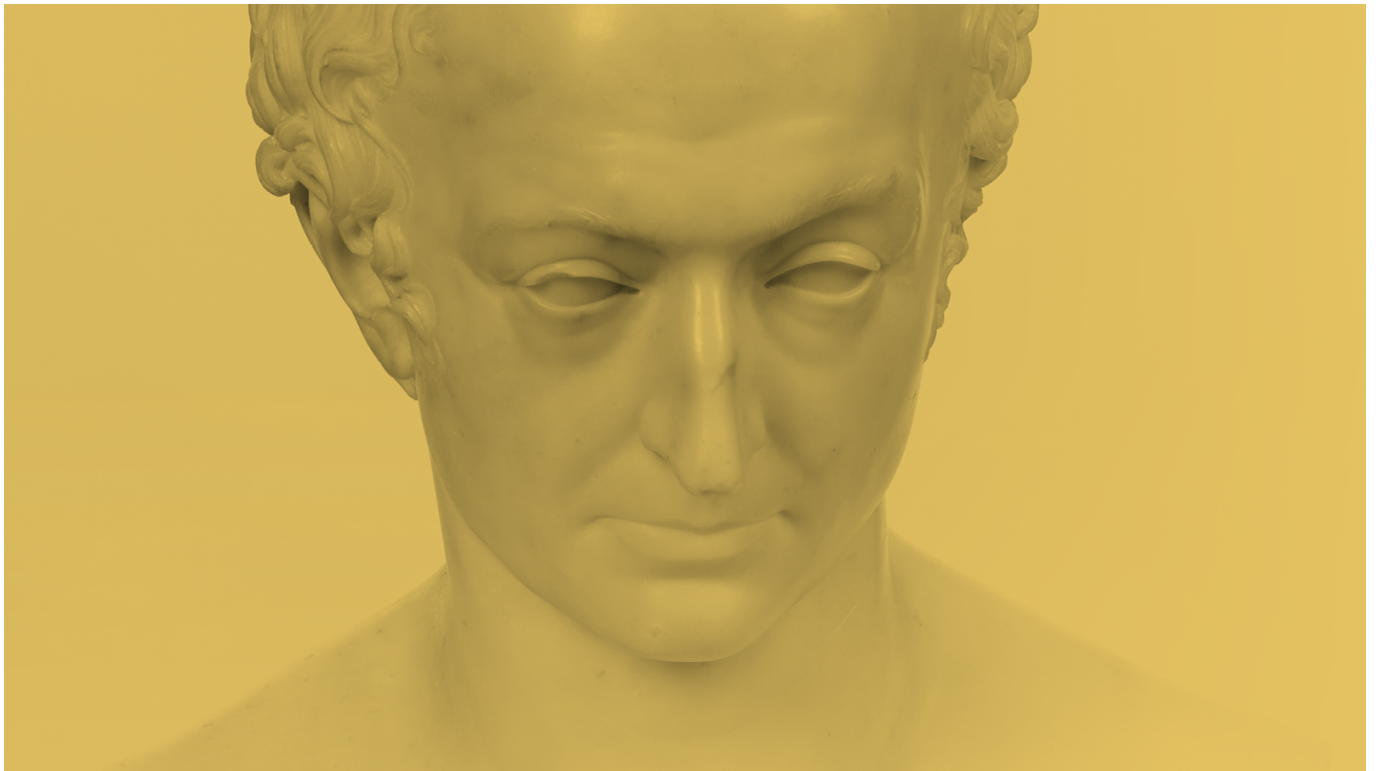

Stanisław Małachowski. Bohater. Mit. Symbol

Termin

- [Wystawy czasowe](#)

Stanisław Małachowski. Bohater. Mit. Symbol

26 kwietnia–5 czerwca 2022 r.

Sala Senatorska

Wystawa włączona w Trasę Królewską

To właśnie on, nie król, jest na pierwszym planie słynnego obrazu *Jana Matejki* *Konstytucja 3 maja 1791 roku*. Niesiony na rękach uczestników triumfalnego pochodu dumnie dzierży nad głową jeden z najważniejszych w historii Rzeczypospolitej dokumentów, do którego uchwalenia walnie się przyczynił. Marszałek Stanisław Małachowski jako jeden z największych mężów stanu swojej epoki wielokrotnie uwieczniany był przez artystów. Celem wystawy jest nie tylko oddanie mu hołdu i przypomnienie jego sylwetki, ale także zobrazowanie - na przykładzie wybranych przedstawień - przyjmowania się w Polsce tendencji estetycznych właściwych klasycyzmowi.

Kim był Stanisław Małachowski?

Stanisław Bartłomiej Ludwik Małachowski herbu Nałęcz (ur. 24 VIII 1736 w Końskich, zm. 29 XII 1809 w Warszawie) to jedna z najważniejszych i cieszących się największym szacunkiem osobistości politycznych Rzeczypospolitej drugiej połowy XVIII wieku. Czas jego kariery to niezwykle ważny, a zarazem trudny okres w polskich dziejach – państwo po rządach Wettynów znajduje się na skraju upadku, a sytuacja geopolityczna staje się coraz bardziej napięta.

Hrabia na Końskich i Białaczkowie szybko daje się poznać jako wybitny polityk. Był m.in. marszałkiem Trybunału Głównego Koronnego, któremu przywrócił dawną sprawność. Wśród siebie współczesnych Małachowski zyskuje miano polskiego Arystydesa. Niezwykle ceni go również król Stanisław August, czemu daje wyraz, honorując hrabiego najwyższymi państwowymi odznaczeniami: Orderem Świętego Stanisława i Orderem Orła Białego.

Jednak to rola, jaką Małachowski odgrywa przy prowadzeniu obrad Sejmu Wielkiego i uchwaleniu Konstytucji 3 maja, a także jego sprzeciw wobec działań konfederacji targowickiej, sprawiają, że jako postać urasta do rangi symbolu, stając się wręcz wzorem patrioty i męża stanu. Sam Napoleon, dobrze poinformowany o jego zasługach, wzywa go do Warszawy w 1807 roku, aby zaproponować mu urząd prezesa Komisji Rządzącej nowo powstałego Księstwa Warszawskiego. Niespełna dziewięć miesięcy później Małachowski zostaje jego premierem.

Po śmierci w 1809 roku, w uznaniu dla jego licznych zasług, Stanisław Małachowski doczeka się pomnika nagrobnego w bazylice archikatedralnej św. Jana Chrzciciela w Warszawie.

Klasycyzm na ziemiach polskich

Druga połowa XVIII wieku w Polsce to czas recepcji klasycyzmu – dominującego w epoce oświecenia stylu w sztuce, literaturze i architekturze, zyskującego coraz większą popularność wśród otwartego na nowinki z Zachodu środowiska dworu królewskiego i arystokracji.

Za jego narodziny umownie uznaje się wydanie w 1764 r. *Dziejów sztuki starożytnej* Johanna Joachima Winckelmanna – pionierskiej pracy łączącej zagadnienia z historii sztuki, archeologii i filozofii, mającej stać się inspiracją dla nowego pokolenia humanistów różnych dziedzin wiedzy i sztuki.

Za wzorcowe i uniwersalne klasycyzm uznaje kryteria estetyczne wywodzące się z epoki antyku. Wypracowany zostaje więc także kanon uwieczniania w dziełach sztuki osób zasłużonych – zarówno w formie, jak i treści wyraźnie nawiązujący do tradycji starożytnych Grecji i Rzymu.

Tak też właśnie przedstawiany jest Stanisław Małachowski, co stanowi wyraz najwyższego hołdu ze strony jemu współczesnych. Na przykładzie tych wizerunków można wyraźnie zaobserwować recepcję poszczególnych tendencji estetycznych i motywów nawiązujących do kultury starożytnej, a dzięki temu poczuć i zrozumieć ducha epoki.

Kurator wystawy: Norbert Haliński

Wystawa dostępna jest w ramach biletu na Trasę Królewską. [Ceny biletów>](#)

W **środy** wystawa jest **niedostępna** w związku z wyłączeniem Sali Senatorskiej z trasy zwiedzania.

Pokazowi towarzyszy [cykl wykładów](#)

[Relacja z uroczystego otwarcia wystawy "Stanisław Małachowski. Bohater. Mit. Symbol" oraz Galerii Wettynów](#)

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Dofinansowano
ze środków Ministra
Kultury i Dziedzictwa
Narodowego

50. rocznica odbudowy Zamku
Królewskiego w Warszawie
Ochronione pod auspicjami UNESCO

Mecenas

Partner Strategiczny

Partnerzy Jubileuszu

NARODOWY BANK POLSKI

Partnerzy Zamku Królewskiego

Patroni medialni

Source URL: <https://arch.zamek-krolewski.pl/node/1302>